

Zapojit Bravičko do výstavy?

Vzdělávací cíl: Žáci pomocí analýzy lifestylového časopisu Bravo a dalších zdrojů diskutují historický význam každodennosti 90. let a zamýšlí se nad tím, jaké historické otázky můžeme na příkladu každodennosti dospívající mládeže zkoumat.

Klíčová slova: vznik ČR, každodennost, zábava, vztah k minulosti, diskutujeme

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ TISKOVIN (2 min.)

Zkoumání obálek časopisu Bravo a samolepkového alba Beverly Hills 90210 s pomocí lupy. Četba popisky.

2 POPIS TISKOVIN (5 min.)

Označování důležitých postav a prvků na obálkách časopisu Bravo a samolepkového alba Beverly Hills 90210 a jejich popis.

Učitel může na úvod pomoci žákům vcítit se do role kurátorů výstavy, kteří posuzují dva nové prameny, jež někdo umístil do muzejní sbírky. Popisek doplňuje žákům základní kontext zdrojů. Původně německý časopis Bravo vycházel v ČR, podobně jako v dalších postsocialistických zemích, od začátku 90. let. Řadu let byl nejčtenějším časopisem pro děti a mládež a přispíval k tvorbě diskuzních i módních trendů. Beverly Hills 90210 byl americký seriál, který ilustruje pronikání globální (americké) popkultury do transformující se České republiky. Zejména rozvoj komerčního vysílání (TV Nova, TV Premiéra) umožnil, aby generace 90. a částečně i nultých let vyrůstala společně s těmito populárními seriály a osvojovala si jejich kulturní vzorce.

3 ČETBA TEXTŮ A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ (10 min.)

Četba vzpomínek z internetového fóra a výňatku ze sociologické studie. Označování informací, které vysvětlují, čím mohou být časopis Bravo a samolepkové album historicky významné.

Učitel upozorní žáky, že i lifestylový časopis může mít historický význam a je využitelný pro poznávání minulosti. Žáci vyznačují informace, které jeho historický význam pomáhají vytvářet. Při absenci sociálních sítí a internetu bylo rozšířenou formou vytváření vztahu k celebritám vylepování plakátů a sbírání samolepek publikovaných v časopisech (Bravo) nebo prodávaných samostatně v obchodech. Projevoval se zde i fenomén sběratelství typický pro mládež před rokem 1989. Text z Facebooku přibližuje žákům dobovou perspektivu čtenářů časopisu i proměnu života dospívajících. Sociologická studie využívá Bravo jako příklad média, které formovalo kulturní vzorce a hodnotové ukotvení mládeže, a zasazuje konzumerství časopisu do širších vývojových trendů majících přesah do současnosti.

4 ŠKÁLOVÁNÍ KLÍČOVÝCH TÉMAT (4 min.)

Zvětšování či zmenšování konkrétních témat dle toho, která z nich lze s využitím časopisu a alba zkoumat.

V této fázi by žáci měli dojít k závěru, že historikové a historičky mohou jeden historický pramen využít ke zkoumání různých fenoménů. Záleží na otázce, se kterou si pramen spojují (viz další krok).

5 VÝBĚR OTÁZEK (5 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy rozhodují, jaké badatelské otázky lze s využitím časopisu a alba zkoumat. Svůj výběr komentují.

Otázky ve výběru představují čtyři hlavní principy historického myšlení, se kterými pracují historikové a historičky a ze kterých současně vychází i celá aplikace HistoryLab. Žáci si vybírají jen jednu otázku a mají možnost ji rozvinout a zaznamenat i diskuzi z předchozího kroku. Například pokud vyberou otázku „Co se v dějinách mění a co zůstává zachováno?“, mohou v komentáři upřesnit, že časopis ukazuje, jak se lišil každodenní život jejich rodičů, když byli ve stejném věku, jako jsou oni sami.

6 INTERPRETACE PRAMENŮ (9 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy řeší rámcovou otázku: Zapojili byste časopis a samolepkové album do výstavy, nebo ne? Doplnují argumenty a současně objasňují historický význam předmětů.

Žáci v závěru cvičení rozvíjejí schopnost diskuze na základě předchozích kroků. Argumenty proti zapojení budou používat žáci, pro které mají historický význam pouze „velké události“ politických dějin. V ideálním případě by diskuze ve třídě měla tuto představu žáků změnit. Argumenty pro zapojení budou využívat žáci, kteří spíše porozumí tomu, že historický význam neexistuje sám o sobě, ale je vždy vytvářen s ohledem na naše současné zájmy a potřeby. V předchozích krocích žáci vybírali, jaká témata a otázky by s využitím časopisu a alba zkoumali - tím jim sami přisoudili historický význam.

Další možnosti zapojení do výuky:

Cvičení lze ideálně využít pro nácvik badatelských dovedností před započetím projektového vyučování na téma rodinné paměti. Například když žáci mají ve svých rodinách hledat předměty, které vystihují vztah jejich rodiny k minulosti. Mohou si cvičení udělat v rámci domácí přípravy a s učitelem následně ve škole rozebírat, jak se liší dobré a méně vhodné otázky, s jejichž pomocí zkoumáme soudobé dějiny.